

Rettsoppgjør — politisk oppgjør

Herr redaktør:

I tilknytning til diskusjonen mellom professor Andenæs og h. r. advokat Wiesener vedr. rettsoppgjøret, vil jeg herved gjerne få lov til å rette en henstilling til professoren.

Jeg var med i krigen i 1940, deltok i Mil.org., arbeidet med flyktningeruter, og drev forskjellig illegal hjelpevirksomhet under okkupasjonen. Min sakførerbevilling ble fratatt meg «for alltid» i 1941, og jeg fikk et par kortere fengselsopphold. Jeg nenver dette for å understreke at mitt standpunkt var klart nok.

Under rettsoppgjøret var jeg forsvarer i noen hundre landsviksaker ved herreds- og byrett, og mange forelegg gikk gjennom mine hender. Jeg arbeidet også som sosialsekretær ved 3 landsvikleirer inntil stillingen ble nedlagt. På bakgrunn av dette mener jeg å kjenne rettsoppgjøret til bunns både sett utenfra og innenfra, og det har alltid vært min urokkelige mening at rettsoppgjøret fra ende til annen kun var et politisk oppgjør. Den målestokk som jeg som jurist har inne i meg for hva som er gjeldende norsk rett, sa tydelig fra om det. Jeg så det derfor som en hovedoppgave å hjelpe til med å få fangene benådet og tilbake til sine stillinger og sine arbeidsplasser. At gode nordmenn utøver hele

landet ønsket en slutt på rettsoppgjøret, viste de mange tusen underskrifter fra kjente menn og kvinner som jeg samlet inn på et bønneskrift om benådning for landssviksaker, og som ble overlevert Stortinget.

Av de uendelig mange samtaler som jeg hadde med landssvikfanger, fikk jeg det bestemte inntrykk at det var Arbeiderpartiets førkrigspolitikk som var hovedårsaken til at det gikk, som det gjorde med dem. Det brukne geværs menn fikk harde og stride motstandere, kanskje særlig blant mange av våre mest fedrelandsinnete storbonder, og det falt naturlig for dem å støtte opp om fedrelandslag, forsvarsforeningen og Nasjonal Samling. Ingen stander vel i bunn og grunn mer trofast mot konge og fedreland enn bondestanden. Når allikevel så mange derfra, og også mange andre nasjonalsinnete landsmenn på grunn av et passivt medlemskap i N. S. som meget ofte skrev seg fra førkrigsårene, ble dratt inn i rettsoppgjørets dragsug og gjort æreløse, så kan jeg den dag i dag ikke forstå at dette var rett og riktig all den stund tusener av norske arbeidere som frivillig var med på å bygge opp tyskernes befestningsverk her i landet, ja, endog de mange som tok slikt arbeid mens krigen her i landet stod på, gikk helt fri for straff og beholdt sin ære. Var ikke arbeidet for Wehrmacht en langt større bistand til fienden enn et passivt medlemskap i N. S.? Og var det

ikke av politiske grunner at alle disse frivillige tyskerarbeidere ble holdt utenfor rettsoppgjøret?

Jeg tør henstille til Dem, professor Andenæs, som vårt lands største strafferettsekspert å klarlegge denne dunkle side av rettsoppgjøret som forårsaket så stor bitterhet hos tusener av våre landsmenn.

Farsund, 4. desember.

Synnøve Stray Fischer,
advokat.